

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 58 (9433) | Воскресенье, март 10, 1974 чыл | 1975 чылда үндөлүттүгүн. | Өргө 2 көп.

РЕСПУБЛИКАНЫҢ ЮБИЛЕЙИН ТӨЛЕПТИГ УТКУУР

КВАРТАЛ ПЛАНЫ ХУУСАА БЕТИНДЕ

СЭКП Төп Комитетиниң декабрь (1973 чыл) Пленумунун болгаш областтың XV партия конференциясынын шийирдериниң күөсетпешаан, республиканын партия, совет болгаш айма-агый органнары, хөй-нигитиниң органнара, аймакчы чоннары тоску беш чылдың дүртүк тодардыкчы чылдың планнарын база социалистик хуузагаларын күөсетпешаан мобилизация ажилды депешин болур-чоруу-ру-биле бейдиш турар. Мону көдө ажил-агыйда сорулга-ларын күөсетпеш турарынды көрүп болур.

Эрткен ийн айлар дүргүзүндө ажил-агыйым бүгү адырлар-ында план күөсетпешини түндүктөргө көргөзүп бергө багыт азе болуп турар. Март бирге чедир колхоздарда болгаш совхоздарда 186 муң хой хураганнаан, оларның төлү барык бү-рүн камгалаганын турар. Оз болза эрткен чылга бодаларга хөй мадды ажаалады, чегеритпеш дөре организаация-тыг болуп, мадды дегели эки туарынын херешин болур-дур. Сүт-бараан болгаш семиртүр бода мал ферма-ларында мадды ажаалады база экижон черлер көүдөп турар.

Бо бүгү бола, күрүнө мурунуга хуузагаларын ажил-иш-чилер чылдың ийн айларынын иштинде багай азе күөсе-дин келгенин херештен турар. Сүт садарының квартал планы 70,4 хуу, эйт садарының 55,9 хуу күөсетпешин. Эрткен чылга бодаларга сүтү садары 15 хуу, эйти — 15,5 хуу улакташ. Иштисин-биле ийн айларда 3524 тонна сүт болгаш 1844 тонна эйт саттыган. Оон иштинде эне-хөй продуктуу эрткен чылга бодаларга, Эрзин району хөйү саткан. Чокчо, сүтү 48 хуу, эйти 32 катан хөйү саткан. Каа-Хем району сүтү 38, эйти 41 хуу хөйү саткан. Таңды, Бия-Хем болгаш Тес-Хем районнары база бедик көргүзү-лөргө болгаш турар. Сүт садарының квартал планын «Бүрүн» болгаш «Тез» совхозтар, эйт садарынын планын дүргүзүп ажалдаш болгаш база 7 совхоз күөсетпештен.

Ам сорулга бола, эгелеп алган шаадын темпин кошпаш-паш, квартал планын хуусаа бетинде күөсетпеш, күрүнөге чыгыш чылда 9000 тонна эйти, 12600 тонна сүтү база 700 тонна дүктү садар, а чылда 32 муң тонна эйти, 27 муң тонна сүтү, 3 муң тонна дүктү садар хуузагаларын чедип-киртин күөсетпешин бижык маддылаан салыр херек. Эрткен ийн айларда күрүнөге 46 тонна дүк кирген. Кыш үезинде, маддыл чаксаарады чылдыңын турар дүктү бол-гаш санитарды кыргылаан ап турар дүктү тү шыгжа-лайт, дораан дужаан турар эргежон чыгула. Дүк садары-нын талазы-биле социалистик хуузагаларын күөсетпешинге ол чорук дык дуадым дээрин бодалар херек.

Амгы үеде фермаларда иен бызаалап эгелеп болгаш, ил-чанташ тороон шектерин, маддыла хуанжынарнын саа-лазын баштайгы хүнерден эгелеп күөсетпеш методу каз-бак чорудар, семиртпеш маддылар немеле депенин бе-диктер, баш удур семиртпеш чокка күрүнөге мал дужаа-ваас, а семиртпеш оларның депенин 300 кг чедирер — шаа бо ажилдарын боттуг организаация партия организа-цияларын күөсетпеш соругаларын болуп турар. Оларын шийирдеринче бүгү организаация болгаш масо-политик-тиг ажил уладалан турар. Биланды көсү агитация ишти кыйгырылганды бо толаргай соругаларын күөсетпеш турарын көргүзөрүнчө шилчеш турар ужураш.

Көдөңик ажил-ишчилериниң мурунуга дорт соругаларын чыгуу мал ажилдын айтырыгы-биле кызыгаарыгын-жылар турар, илчанташ партия организаацияларын ажилы хүнүнүн-е улам тыла-бүрү болуп турар. Оң-биле чегерелеш-түр чакыи тарылга бетелеш ажилдарына ууртугаларын болгаш контрольду улам күөсетпеш херек.

Техника септелеш, үрөсн бетелеш, чепшичидишпен шөлдөргө сөөртүрү, азда тогери, бригадаларын четшен, оларнын организаация бетелеш бижыклары — бо бүгү-нү чедипкирин шийирлеш, техника-ажылдаан бети-де: бүдүрүчүлүг чорудар дөш республикага социалистик чарыштын эгелекчилериниң — «Испра» колхозтун, ССРЭ-ниң 50 тыш атыг, «Кызыл таралык» совхозтарын механизма-торларын кыйгырып улам иштериниң эргежон чыгуула.

Бирги кварталда чер-дээ, мал-да ажилдын талазы-биле чорудуп турар соругаларын чедипкирин шийирлеш хуузагаларын күөсетпеш дээрин бүгүлөгө бидириш. Илчанташ бо хүнерин ажилдарында ийги чегерин деп малга коор ажил турбас ужураш, оларнын кайзым-да партияны кичөөгөйге, партияны контрольга алдыган турар.

Чилиниң чону тиилээр

Килецнээшкни

Эрзин суурга комсомолчу-ларын болгаш аныктарын митингиз болган. Чиледе фашисттер шериг хузагаларын бүдүрүчүлүг дугайында ВЛКСМ райкомунун секретары М. Мөңгө ажаа шектел кылган. Эрзинин аны-ктарын, бүгү совет солдат, фашистериниң түдөгилерини буруу шал, ажаа сексти-нин хуузагаларын килецнээр турарын алеткен. Оң-биле чегерелештүр олар Чиледе шериг хузагаларын калча-раашкыны түр болуушкун дээржяне, ол чуртун депши-лелгел кыштары, аныктары тыялганы чедип алыр дээр-жяне бүдүрүчүлүг чыгуула турган.

Чонну узуткан шыдаваас

Чилиниң муруну чүгүдө Досон ордулга хурадала турар Чилиниң Коммунисти-к партиясынын Чилине секре-тары Луис Корваланын бол-гаш оон эш-бөрүн хостаа-

ЧЕМИШЧИДИЛГЕЛЕРНИ-ШӨЛДӨРЖЕ

Тоску беш чылдың дөрт-кү тодардыкчы чылында тараның болгаш чер амы-лынның өспе-дээ культура-ларынның бедик дүжүдүн чедип алырынче ажил-иш-чилер улуг кичээленин салып турарын саяалык чепшичидилгелерин тараа болгаш ороод шөлдөргө төп турарынын дугайында март айның эгезинде ал-дынган медеэ тодаргай херешилеп турар.

Республиканың колхоз-тары болгаш совхозтары 1973 чылдың бо үезинде тарылга шөлдөргө 2009 тонна органиктик чепши-чидилгелерин тиккен тур-ган болза, бо чылын оңу 29165 тоннаны теккен, ол эрткен чылдазынга уаур 145,5 хуу болур. Шөлдөргө өдөк төгерин

Каз-Хем болгаш Бай-Тайга районнарын ажил-агый-ларында эң шалыкын чо-руп турар. Ук районнар аздан айы-биле шөлдөргө өдөк төгерин эрткен чыл бо үезинде турганынга болза, оңу 4,8 болгаш 5,1 натап көүдөткен. Ол өдөкшө Кызыл хөрой Со-ердиник ажил-агыйлары шөлдөргө өдөк төгерин эрт-кен чылдың бо үезинде тур-ганынга уаур 170,5 хуу күөсетпеш.

Республиканың колхоз-тары шөлдөргө өдөк төгерин эрткен чылдың бо үезинде турганынга уаур 133,1 хуу, совхозтары—148,5 хуу күөсетпеш. Ындыг болза-да чамдын районнарын ажил-агый-лары органиктик чепши-чидилгелерин амыгыларынче

ЧАСКЫ ХҮН—ЧЫЛДЫ ЧЕМГЕРЕ

«Часкы хүн» — чылды чем-герер деп уаустун эгеш ту-галы бар. Шынап-ла чакыи хову ажилдарына өк белек-кеден дык хөй түлөп ка-маарыкы бидириш. Илчан-гы техника септелешин эки шынарды доозары амгы үеин эң чугула айтырыгынын бирээс болуп турар.

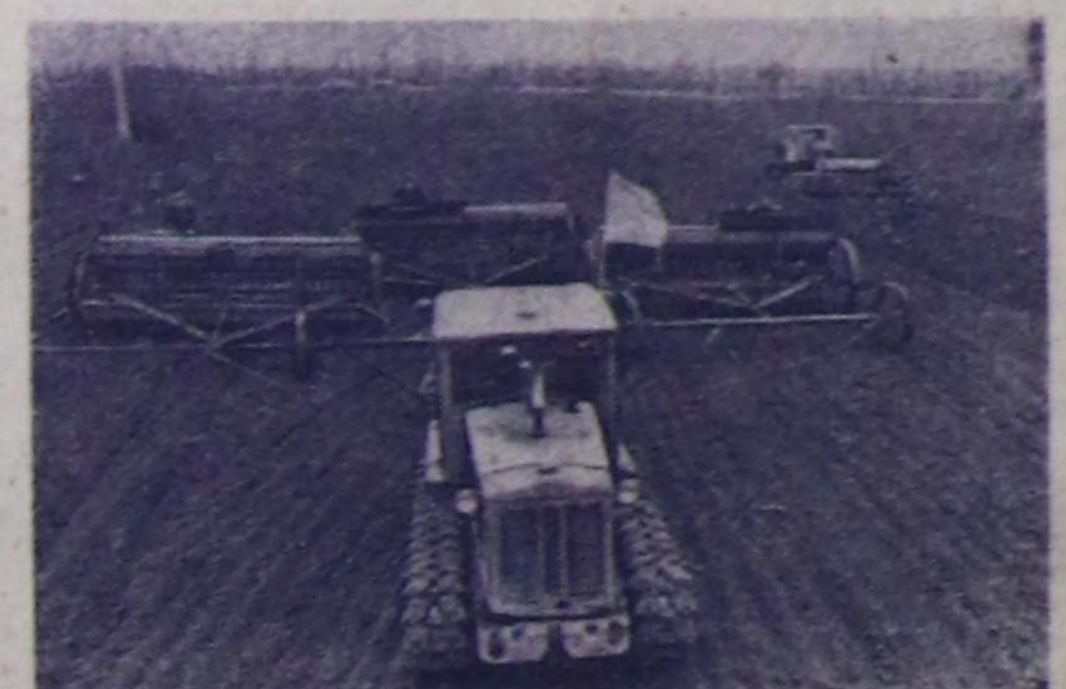
Каах ССР-нин, Белорус ССР-нин болгаш Ростов об-ластын колхоздарынын бол-гаш совхозтарынын механиз-торларын, «Сельхозтех-ника» бүдүрүчүлүгүн бол-гаш организаацияларын ажил-ишчилерин болгаш иже-нер-техниктиг ажилдагыч-ларынын көдө ажил-агый техникаларын бедик бүдүрүчү-лүг ажилдары дөш социали-стик чарыштын калбарыт иш-терин дугайында саналдар-ын уауртуп келген эгелекши-ни СЭКП Төп Комитетиниң чү-дүргүзүп көргөн болгаш ол эге-дешкинин деткиш, машина-трактор партиянын септелеш-тинин шынарын бедирпеш, техниктиг ажаалады экижир-деринче оңа кичөөгөйге уладыгарын чер-черде пар-

ТЕХНИКТИГ ДЕПШИЛГЕ АЧЫЗЫНДА

Тоску беш чылдың тодар-дык чылды Кызылдың сүт комбинатынын коллектив бидиткен социалистик хуузагаларын алган. Оңу күөсетпеш дөш ажил-ишчилер чылдың баштайгы хонурларын эгелеп шалыкын ажилдап кир-ген, социалистик чарыштын пехтер арзында калбарыткан.

МОСКВА. Апрель 20-де коммунист субботникти эрттер дугайында

Москвада коммунист субботникти эрттер дугайында наймыла-дын мурунчак бүдүрүчүлө-рин кыйгырыш Москвага Ленинниң комсомол аттыг авто-аводулу коллективни най-былдеткен. Автоуудузулар «Кызыл суббота» хүнүнде 560 «Москвичини» азы эрт-кен чылгы субботникте кыл-ганында 69 машина хөйү эл-терин хүдөткен.

ОДЕССА ОБЛАСТЫ. Областык таражылары эрте чажар тарааларын чаштырып эгелеп. Кара далай кылдыкы хову-ларынче он-он чаштырылган агрегаттары үнөш. Областык муруну талазында районнарда арбай, суза, чочак-тараа, чалгыс чылдыг септештер тарып турар. ЧУРУКТА: СЭКП-ниң ХХI съездин аттыг колхозта «Чер-номорец» деп арбайлы тарып турар. И. ШАВЛЕНКОНУЦ фотоу. (СЭТА-ның фотохрониказы).

ТӨРЭЭН ЧУРТТУҢ ШЫНЧЫ УРУГЛАРЫ

Москвага байырлыг хурал

Байыраал хүнү — март 8-то Советтер чурту болуун кү-старынд социализмди бол-гаш коммунизмди тургу-зуушкунуга улуг салымкы-нып демделеш, оларга аддар кылдыр байырлаан. Хамааты дайыннын чылдарында, гит-лерди фашизмге уду улуг тулчушкунуларын чылдарында совет хөргөжөөрүн маа-дырыг чоруттары, оларныг бөгүнү ажил-хөргөкери бол-гаш тайбыдын депшилгелери эрге-ажактары дөш тиле-гелери хөй-хөй салгычтарын улаан-медерелеш утту-дурбазы-биле артар.

Байырладың бүдүрүлде, марттың чедиде, ССР Эге-ленин Улуг театрына Бү-гү делегейни хөргөжөөр-нүн хүнүне тураскалтан байырлыг хурал болган.

Эштер Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, В. В. Гринин, А. П. Кирьяков, А. Н. Косы-гин, Ф. Д. Кузнецов, К. Т. Ма-зуров, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, А. Н. Шаевич, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономо-рев, М. С. Соломенко, Д. Ф. Устинов, В. П. Долгих, И. Б. Капитонов, К. Ф. Кагушев оларын чыгыштан дайыш-тыг, үргүдүлөдиг адыш чыгарышын-биле уткан.

СЭКП-ниң МХК-ның секретары Р. Ф. Демичев баай-рылгы хуралды ажалташ. Бүгү делегейни хөргөжөөр хүнү март 8-тиң байырыг совет хөргөжөөр СЭКП Төп Комитетиниң байырыг чага-зынчомузула, чылдавар оңу ияг, үргүдүлөдиг адыш чыгарышын-биле утканнар.

Р. Ф. Демичев Москва-нын бүгү хөргөжөөрүн омунозулуде коммунизм тур-гузуушкунуга совет хөргө-жөөрүнүн ролун бейиз утканын дөш. СЭКП ТК-ның, Совет чыакан болгаш СЭКП ТК-ның Чингале секретары эш Л. И. Брежневтин болу-нун чонун чагай чорутуң дугайында, хөргөжөөр дугайында улуг сөгүш салымкы дөш чурттин ханы-мыдан өөрүп четтириш-кинин алеткен. Совет хөргө-жөөр СЭКП-ниң XXIV съездинин шийирлерин амдырылга боттадырарын дөш боттарының күжүн бол-гаш биленин харамнаас, беш чылдың дөртүк, тодардыкчы чылдың планынын чедип-кирин күөсетпеш дөш бүгү уаустун демисегин боттары-ның салымкыны кийер, моон-даа сонгар тайбыны болгаш уаустар арзында най-бырды бижыклары дөш туррутуп демисегер дөш ол СЭКП ТК-га бүдүрүш.

АПРЕЛЬ ЧЫЛЫ 20-ДЕ КОММУНИСТИГ СУББОТНИК

Москвада коммунист субботник хүнү-де күш-ажылдың эи бедик бү-дүрүчүлүгү чедип аларын шийирлеш. Алма-Атаның Октябрьиниң 50 чыл аттыг хө-вө-сазын комбинатынын ажил-ишчилери болгаш специ-алистер апрель 20-де эрттен тонна аргыны, 250 муң метр кадыг пестери, база ол хире хөмчөдүлгө белек пестери, азы 400 муң рубльдин про-дукцияны бүдүрүш шийир-леш.

ТАШКЕНТ. Эң баштайгы коммунист субботникти киржишчилери апрель 20-де Ташкентиниң Октябрь револю-цияны күөсетпеш хүнүнде чыгуула турган. Бүгү делегейни хөргөжөөрүн маа-дырыг чоруттары, оларныг бөгүнү ажил-хөргөкери бол-гаш тайбыдын депшилгелери эрге-ажактары дөш тиле-гелери хөй-хөй салгычтарын улаан-медерелеш утту-дурбазы-биле артар.

Архангельскиниң бүдүрү-лөргө болгаш турар. Сүт-ботниктиг киржишчилери он-он муң рубльдин беш чылдың фон-дуунче шийилеш.

АРХАНГЕЛЬСК. Соло-мон (СЭТА-нын корр.)

